

Urologie

Blaasspoelingen bij terugkerende urine­weginfecties of pijn in de blaas

Streekziekenhuis
Koningin
Beatrix

U bent door de huisarts of uw specialist verwezen naar het ziekenhuis omdat u vaak last heeft van blaasontstekingen, ook wel urineweginfecties of cystitis genoemd. In deze folder vindt u informatie over een behandeling met blaasspoelingen die kan worden toegepast als andere methoden niet goed werken.

Bij patiënten met terugkerende urineweginfecties kan soms een onderliggende oorzaak worden aangetoond, zoals bijvoorbeeld problemen met het legen van de blaas. Als er geen oorzaak gevonden wordt, of er ondanks de behandeling daarvan nog steeds blaasontstekingen optreden, zijn er volgens de huidige richtlijnen verschillende mogelijkheden:

- Gebruik van niet-antibiotische preventie (zoals het gebruik van cranberries, of vaginale hormonen bij vrouwen na de overgang)
- Dagelijks een lage dosis antibioticum in tabletvorm slikken om te voorkomen dat er een blaasontsteking ontstaat
- Na de geslachtsgemeenschap een lage dosis antibioticum in tabletvorm slikken om te voorkomen dat er een blaasontsteking ontstaat.

Er is bij u vastgesteld dat de behandelingsopties met antibiotica in tablet- of capsulevorm beperkt zijn. Mogelijk helpt een blaasspoeling u wel. Uw arts heeft daarom met u besproken wat de mogelijkheden voor blaasspoelingen zijn.

Chronische vormen van urineweginfecties (cystitis)

Om te begrijpen hoe een blaasspoeling werkt, leggen we eerst uit wat een chronische urineweginfectie precies is. Onze blaas is bedekt met een beschermende laag, de zogenaamde GAG-laag (glycosaminoglycaanlaag). Bij chronische vormen van urineweginfecties is deze laag dikwijls beschadigd. Dat betekent dat deze agressieve stoffen uit de urine kan doorlaten. Daardoor wordt de blaas constant geprikkeld. Vervelende symptomen zijn het gevolg, zoals:

- sterke aandrang
- vaak plassen
- aanhoudende pijn

Dit kan grote invloed hebben op uw kwaliteit van leven.

Er zijn verschillende vormen van urineweginfecties:

Interstitiële cystitis (IC)

Dit is een chronische ontsteking van de blaaswand die niet wordt veroorzaakt door bacteriën. De drie symptomen die voornamelijk worden ervaren zijn: pijn in het bekken, ernstige aandrang en het zeer vaak legen van de blaas, zowel overdag als 's nachts. Ook is er een risico een urineweginfectie op te lopen. Vaak is de beschermende laag op de blaaswand defect.

Radiatiecystitis (bestralingscystitis)

Dit is een chronische ontsteking van de blaas, veroorzaakt door bestraling ter behandeling van kanker in het bekkengebied, bijvoorbeeld prostaatkanker bij mannen, baarmoeder(hals)kanker bij vrouwen en kanker aan het rectum (laatste deel van de dikke darm). De symptomen zijn vaak hetzelfde als bij interstitiële cystitis. Ook kan er sprake zijn van bloedingen aan de blaaswand. En het kan zijn dat de blaas geleidelijk aan minder soepel wordt. Het kan voorkomen dat de ontsteking van de blaas pas na een aantal maanden of jaren na de bestraling optreedt.

Chronisch terugkerende (recidiverende) urineweginfecties

De derde vorm is terugkerende urineweginfecties, die worden veroorzaakt door bacteriën. Urineweginfecties komen vaker voor bij vrouwen dan bij mannen, vanwege de korte urinebuis bij vrouwen. Daardoor wordt het gemakkelijker voor bacteriën om toegang tot de blaas te krijgen. Terugkerende urineweginfecties treden vaak op door een defect (beschadiging) in de beschermlaag van het blaasoppervlak. Hierdoor kunnen bacteriën zich makkelijk aan de blaaswand hechten en een ontsteking veroorzaken.

Herstel van de GAG-laag

De binnenkant van de blaas is bekleed met een beschermlaag, de Glycosamineglycaanlaag (GAG-laag). Deze GAG-laag bestaat o.a. uit hyaluronzuur en chondroïtine. De beschermlaag kan beschadigd zijn bij de diverse vormen van cystitis. Dit zorgt ervoor dat de afvalstoffen in de urine doorgelaten worden en pijn en aandrang kunnen veroorzaken. Om de GAG-laag te herstellen kan de arts een blaasspoeling voorschrijven.

De blaasspoeling

De blaasspoeling (het geneesmiddel) kan direct in de blaas haar werk doen en hecht zich doelgericht aan de beschadigde plekken in de blaas, als een vloeibare pleister over een wond. De beschermende laag wordt tijdelijk weer hersteld. Agressieve stoffen uit de urine kunnen nu niet meer in dieper gelegen weefsel doordringen en de blaas irriteren, waardoor dit de klachten kan verlichten. En door deze spoelingen treedt minder snel een blaasontsteking op.

Er zijn diverse merken blaasspoelingen op de markt. De meest voorkomende zijn:

- Ialuril
- Cystistat
- Gepan (is hetzelfde als Cystistat maar met een sterkere dosering)
- Uracyst

Vorbereiding

Voorafgaande aan de blaasspoelingen is het advies om 2 uur van te voren niets/matig te drinken. Hierdoor hoeft u mogelijk minder vaak naar het toilet waardoor de spoeling ook zo lang mogelijk in de blaas kan blijven zitten. Bij gebruik van plastabletten: neem de plastabletten ná de behandeling en niet ervoor.

Schema van behandeling

De behandel frequentie kan per persoon verschillen en wordt door de uroloog bepaald.

Vaak wordt het eens per week toegediend gedurende 6 weken.

Daarna wordt het eens per maand toegediend. Na 3 maanden vindt er een controle bij de uroloog plaats en wordt besproken of er met de blaasspoelingen wordt doorgedaan en zo ja, in welke frequentie.

De behandeling

Voorafgaand aan de behandeling vraagt de verpleegkundige of er symptomen zijn van een urineweginfectie. In dat geval kan het zijn dat ze u vraagt om voorafgaand aan de spoeling te plassen, zodat ze de urine kunnen nakijken.

De verpleegkundige brengt u naar de behandelkamer en laat u plaatsnemen op de onderzoekbank/bed. De kleding van het onderlichaam mag u uit doen of naar beneden laten zakken. De kleding van uw bovenlichaam mag u aanhouden.

De verpleegkundige brengt een katheter via de plasbuis in de blaas. Hiermee wordt eerst de blaas leeggemaakt waarna de blaasspoeling vervolgens langzaam en onder lage druk in de blaas gespoten wordt. Hierna wordt de katheter verwijderd. Na de behandeling mag u direct weer naar huis.

Om het medicijn zo goed mogelijk te laten inwerken, moet u proberen het medicijn minimaal een half uur in de blaas te houden, indien mogelijk 2 uur. Het kan geen kwaad wanneer het middel langer dan 2 uur in de blaas blijft. In deze tijd moet de oplossing voldoende in contact komen met de gehele binnenwand van de blaas. Lukt het niet om de spoeling 2 uur in de blaas te houden, dan mag u het natuurlijk eerder uitplassen.

Mogelijke bijwerkingen

Zoals elke behandeling, heeft ook een blaasspoeling mogelijke bijwerkingen:

- U kunt een tijdje meer aandrang voelen om te plassen
- U kunt een tijdje last hebben van een branderig gevoel bij het plassen
- Het kan voorkomen dat u wat moeite hebt met het ophouden van de urine
- De eerste keren dat u na de blaasspoeling plast kan er wat bloed bij de urine zitten

Algemene adviezen

Aan patiënten die vaak blaasontstekingen hebben adviseren wij onderstaande, om de kans op een volgende ontsteking te verkleinen:

- Zorg voor voldoende vochtinname (anderhalf tot twee liter per dag)
- Leeg om de 3 uur uw blaas, neem de tijd om goed uit te plassen
- Plas goed uit na de geslachtsgemeenschap
- Zorg goed voor een regelmatige stoelgang

- Zorg voor een juiste toilethouding. Hierover vindt u meer informatie in de folder '*Plaswijzer en ontlastingswijzer*'. Ook uw verpleegkundige kan u meer vertellen over een juiste toilethouding.

Vragen

Bij vragen kunt u contact opnemen met de polikliniek Urologie. Wij zijn van maandag tot en met vrijdag van 08.30 – 16.30 uur bereikbaar op telefoonnummer: 0543 54 46 30. Wanneer zich thuis binnen 24 uur na de behandeling problemen voordoen, dan kunt u contact opnemen de afdeling Spoedeisende Hulp. Na de eerste 24 uur kunt u contact opnemen met de polikliniek Urologie of met de huisarts.

Geheimhouding en recht op privacy

Alle medewerkers van ons ziekenhuis hebben een geheimhoudingsplicht. Verder heeft u als patiënt recht op privacy. Uitgebreide informatie hierover kunt u vinden in de folder 'De rechten en plichten van de patiënt'. Deze is verkrijgbaar op de afdeling en bij de patiënteninformatie in de centrale hal. Daarnaast is deze folder te vinden op: www.skbwinterswijk.nl

Bezoekadres:
Beatrixpark 1
7101 BN Winterswijk

Postadres:
Postbus 9005
7100 GG Winterswijk

T 0543 54 44 44
F 0543 52 23 95
info@skbwinterswijk.nl
www.skbwinterswijk.nl